



AANTEEKENINGEN BETREFFENDE HET KARTUIZERKLOOSTER MONNIKHUIZEN.

Naar aanleiding van de bijdrage in het *Archief*, deel LVI, over het voormalig kartuizerklooster Monnikhuizen buiten Arnhem mocht ik eenige gegevens ontvangen, belangrijk genoeg om ze ter aanvulling of verbetering mede te deelen naast enkele aantekeningen, welke sindsdien door mij zijn gemaakt.

In verband met hetgeen op blz. 6—9 over de boekerij van Monnikhuizen is bericht, was Dr. J. S. van Veen te Arnhem zoo vriendelijk de aandacht er op te vestigen, dat in het Rijksarchief aldaar zich nog een handschrift moet bevinden, dat blijkens het exlibris aan de Arnheemsche kartuizers heeft toebehoord. Het is een boekje in 12^{mo}. De heer Van Veen meent zich te herinneren, dat het een evangeliarium of iets dergelijks bevat.

Als fasc. 8 van de *Bibliothèque de la Revue Ecclésiastique* is onlangs verschenen: *Arnold Beeltsens et Jean Ammonius, Chronique de la Chartreuse de la Chapelle à Hérimnes-lez-Engbien*, publiée et annotée par *Edmond Lamalle S.J.* (Louvain 1932). Deze zoo voortreffelijk bewerkte en voor de geschiedenis der kartuizers in de Nederlanden zoo waardevolle bron zal, naar in de voorrede wordt aangekondigd, weldra worden gevolgd door een tweede publicatie, een historische monographie over hetzelfde klooster in zijn bloeitijd, welke tevens bepaalde meer alge-

meene vraagstukken, rakende de geheele Nederlandsche provincie der orde, zal behandelen.

Beeltsens, die omstreeks de jaren tachtig der vijftiende eeuw schreef, noemt Hendrik van Coesfeld „homo scientiae ac litteraturae et bonae famae”. Hij vermeldt de volgende tractaten van dezen prior: „de institutione novitiorum, de profectis, de tribus votis, sermones pro capitulo monachorum.” Dr. Lamalle teekent in een noot hierbij aan, dat men een verzameling der werken van Hendrik van Coesfeld „ex libris cartusiae Capellae” vindt in den codex 2158 (inv. 4971—73) van de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, en dat deze bibliotheek een aantal handschriften bezit van het geschrift „de tribus votis substantialibus monasticae vitae”, o.a.: hs 1035, afkomstig van Rooklooster, hs 1425, afkomstig van Sint Maarten te Leuven, hs 1467, 1505, afkomstig van Corsendonck en hs 3707, afkomstig van Sint-Laurens te Luik 1).

Omtrent de handschriften van de tractaten van Hendrik van Coesfeld zij voorts aangetekend, dat de Brusselsche kartuizer Gerardus Eligius daarvan in het begin der zeventiende eeuw een copie heeft gemaakt 2).

Prof. Dr. W. Mulder S.J. heeft de welwillendheid gehad mij opmerkzaam te maken op een passage uit een brief van Geert Groote aan Willem Vroede, luidende: „De statu in Monichusen hoc novi est, quod magister Johannes de Aemsterdam appositus est ad patres vestros. Prior in Monichusen est dominus

1) Blz. 41—44.

2) *Biogr. Wbk.* VI, 475; F. V. Goetbals, *Lectures relatives à l'histoire des sciences, des arts, des lettres, des mœurs et de la politique en Belgique*, III (Bruxelles 1838), 152—161.

Guilhelmus Backerweert et dominus Bolwinus est prior in Hollandia 1), vacant due celle ibidem" 2).

Deze plaats maakt het mogelijk een hiaat aan te vullen in de lijst der priors van Monnikhuizen. Blijkens de blz. 30—31 mijner bijdrage is het klooster in de jaren 1376—1393 achtereenvolgens door drie priors bestuurd. Een van hen, wiens naam nog onbekend was, heeft het ambt bekleed 1376—1379. Vervolgens stond 1378—1384 een Wilhelmus aan het hoofd van het convent en 1384—1393 een andere Wilhelmus. Wat volgt nu uit bovenaangehaalden brief, welke niet is gedagteekend?

Klaarblijkelijk heeft die plaats betrekking op het jaar 1378, zoodat Bolwinus of Boudewijn van Amsterdam de prior is, die Hendrik van Coesfeld te Monnikhuizen heeft opgevolgd, terwijl Willem Backerweert als zijn opvolger Monnikhuizen heeft bestuurd 1378—1384.

Op blz. 67 is vermeld, dat hertog Karel van Egmond te Monnikhuizen is begraven. Dr. J. S. van Veen wijst er mij terecht op, dat zulks niet juist is. Wel is waar had de hertog in zijn testament den wensch te kennen gegeven, om aldaar te worden begraven, doch de uitvoerders van zijn uitersten wil hebben daaraan geen gevolg gegeven. Mogelijk zijn slechts zijn ingewanden in de chartreuse bijgezet 3).

1) D.i. Geertruidenberg.

2) *Tübinger Theologische Quartalschrift* LII (1870), S. 291. De tekst is verbeterd volgens het hs te 's Gravenhage. Jaren geleden had reeds Dom J. Huyben O.S.B. mij op deze passage gewezen. De desbetreffende notitie was echter geheel door mij uit het oog verloren.

Vgl. de inmiddels in het *Historisch Tijdschrift* (1933) verschenen studie van Dr. W. Mulder S.J. „Ter chronologie van het leven van Geert Groote”, blz. 152—153.

3) *G. van Hasselt*, t.a.p., 93; *Bijdr. en Meded. Gelre*, IX, 119.

Van deze gelegenheid moge gebruik worden gemaakt om te wijzen op enkele kleine onnauwkeurigheden of drukfouten, welke in de hier besproken bijdrage zijn geslopen.

Blz. 4, noot 2, te lezen: „is 12 Mei 1491 gestorven. (*Bijdr.* IX, 268; c. 1492)” (Een andere Th. Poelman was in 1524 overleden).

Blz. 26, regel 12 van boven. Het woord „allerwaarschijnlijkst” moet vervallen. H. van Coödesfeld is daar inderdaad tegenwoordig geweest. Zie den tekst der aldaar opgestelde conclusies bij *Epb.* I, 535.

Blz. 30, regel 6 van boven. In plaats van 1379 te lezen: 1378.

Blz. 54. In plaats van „Boethop” moet waarschijnlijk worden gelezen: Boechop.

Blz. 79. In regel 3 van de noot moet in plaats van „cum” worden gelezen: eum.

H. J. J. SCHOLTENS.
